

Aan

Minister
Cc Staatssecretaris

nota

Voortzetting samenwerking IenW en The Ocean Cleanup
en Kamerbrief inzake onderzoeksrapport

TER BESLISSING

Datum

30 januari 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/1925

Opgesteld door

Bestuurskern

Dir. Waterkwaliteit, Ondergronden

Marijn

Marijn, Noordzee en Wadden

Beslistermijn

6 februari 2023

Bijlage(n)

6

Aanleiding

- Recent is een onderzoek naar The Ocean Cleanup (TOC) afgerond.
- Het onderzoek gaat over de mogelijk negatieve effecten van het plastic opruimsysteem van The Ocean Cleanup op het mariene milieu en is uitgevoerd in opdracht van IenW. Dit naar aanleiding van zorgen over deze mogelijk negatieve effecten in de wetenschappelijke gemeenschap.
- Er is een Kamerbrief opgesteld om de Tweede Kamer te informeren over de uitkomsten van dit onderzoek en de vervolgstappen.

Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd akkoord te gaan met het verzenden van bijgevoegde Kamerbrief over het onderzoek naar The Ocean Cleanup, incl. bijlagen.

Kernpunten

Het in Nederland gevestigde The Ocean Cleanup (TOC) heeft een systeem ontwikkeld waarmee plastic uit de zee wordt gehaald, dat uniek is in zijn soort. Dergelijke innovaties kunnen bijdragen aan het oplossen van de grote milieuproblematiek van plasticvervuiling in de oceanen en het versterken van de koploperspositie van de Nederlandse maritieme sector. Uit de wetenschap kwam er echter kritiek op deze innovatie, deze zou schade toebrengen aan het zeeleven.

Convenant met TOC rondom zorgplicht

- Op grond van het VN-Zeerechtverdrag heeft Nederland een zorgplicht t.a.v. het beschermen van het mariene milieu als gevolg van activiteiten van Nederlandse burgers of rechtspersonen op volle zee. IenW is verantwoordelijk voor het naleven van deze zorgplicht;
- Zowel nationaal als internationaal moet de Nederlandse overheid kunnen uitleggen wat zij heeft gedaan om ervoor te zorgen dat Nederlandse bedrijven en organisaties, zoals TOC, zich houden aan internationale (milieu-)regels. Voor een dergelijk systeem bestaat in Nederland, waar TOC is gevestigd, op dit moment geen toepasbare regelgeving;
- In 2018 hebben de Staat der Nederlanden en TOC een convenant ondertekend, onder andere met betrekking tot veilige scheepvaart, het mariene milieu en het overig gebruik van de volle zee (zie bijlage 6);
- Het convenant en de onderliggende samenwerking tussen TOC en de Nederlandse overheid kan als best practice 'avant la lettre' gepresenteerd

worden tijdens het implementatieproces van het in 2023 af te ronden verdrag inzake de bescherming van biodiversiteit in zeegebieden buiten de nationale rechtsmacht (BBNJ);

- Het convenant tussen Nederland en TOC verloopt in juli 2023. Begin dit jaar wordt het convenant op ambtelijk niveau geëvalueerd met TOC. De besluitvorming over de herziening en verlenging van het convenant zal in Q2 aan u worden voorgelegd.

Beoordeling MER

- TOC onderzoekt zelf de impact van hun plastic opruimsysteem op het mariene leven d.m.v. milieueffectrapportages (MER). Mede ter invulling van de zorgplicht van de Nederlandse staat heeft IenW aan Bureau Waardenburg opdracht gegeven om de MERs en andere onderzoeken van TOC onafhankelijk te analyseren en te beoordelen. De aanleiding hiervoor waren zorgen die in de wetenschappelijke gemeenschap werden geuit over mogelijk negatieve effecten van het opruimsysteem van TOC op het zeeleven, bijvoorbeeld door bijvangst van mariene dieren en planten en de invloed die de opruimsystemen hebben op de bovenste lagen van het mariene ecosysteem¹.
- Bureau Waardenburg concludeert dat TOC de benodigde voorzorgsmaatregelen neemt die redelijkerwijs van haar te verwachten zijn om schade van het plastic opruimsysteem aan het mariene milieu te voorkomen. Bureau Waardenburg raadt TOC aan om de opruimactiviteiten niet uit te breiden zolang het netto milieuvoordeel van de opruimactiviteiten niet is aangetoond. Ook adviseert Bureau Waardenburg de Nederlandse overheid om nauw betrokken te blijven bij de activiteiten van TOC. Dit sluit aan bij de iteratieve aanpak van The Ocean Cleanup, waarbij voor iedere nieuwe versie van het opruimsysteem een nieuwe MER wordt uitgevoerd, en bij de *net environmental benefit analysis* (NEBA) die The Ocean Cleanup op aanraden van Bureau Waardenburg heeft uitgevoerd.
- Uit deze kostenbatenanalyse blijkt dat het milieuvoordeel van de inzet van het opruimsysteem groter is dan de beperkte negatieve effecten van de inzet van het opruimsysteem voor het mariene milieu.
- De aanbevelingen van het rapport van Bureau Waardenburg worden meegenomen in het gesprek met TOC over een verlenging en wijziging van het convenant.

Krachtenveld

De nota en Kamerbrief zijn afgestemd met DCO en HBJZ. Bij de gesprekken met TOC over verlenging van het convenant is HBJZ betrokken. Rijkswaterstaat heeft de opdracht voor het onderzoek uitgezet bij Bureau Waardenburg en dit begeleid. Er is regelmatig contact geweest met TOC en zij zijn ook in de gelegenheid gesteld om zowel op het conceptrapport als op het eindrapport te reageren. Dit contact verliep goed. TOC waardeerde de adviezen van Bureau Waardenburg, maar gaf ook aan dat dit onderzoek hen wel veel tijd heeft gekost.

Financiële/juridische overwegingen

De aanbevelingen van Bureau Waardenburg zullen worden meegenomen in de

¹ Zie onder meer artikelen in de media: [Niemand weet welk probleem The Ocean Cleanup eigenlijk oplost - De Correspondent](#); [De plasticvanger van Boyan Slat: ineffectief, peperduur en mogelijk een ramp voor het zeeleven - De Correspondent](#); [The Ocean Cleanup Project Could Destroy the Neuston - The Atlantic](#); ['Succesfoto' van plasticvanger Ocean Cleanup baart biologen zorgen | De Morgen](#)

Datum

30 januari 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/1925

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Waterkwaliteit, Ondergr en
Marian
Marian, Noordzee en Wadden

Aan

Minister

Bijlage(n)

6

gesprekken met The Ocean Cleanup over een verlenging en wijziging van het convenant, gezien het huidige convenant verloopt halverwege 2023.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

n.v.t.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1.	Eindrapport Bureau Waardenburg over The Ocean Cleanup	Meezenden aan TK
2.	Reactie The Ocean Cleanup op eindrapport Bureau Waardenburg	Meezenden aan TK
3.	Thank you letter The Ocean Cleanup	Brief van Dhr. Boyan Slat om de minister te bedanken voor de ontmoeting tijdens de VN Oceanenconferentie in Lissabon in juni 2022.
4.	Convenant The Ocean Cleanup en Nederlandse overheid	Ter info
5.	Rebuttal letter The Ocean Cleanup	Reactie van The Ocean Cleanup op het concept rapport van Bureau Waardenburg
6.	Eerste MER review rapport Bureau Waardenburg over The Ocean Cleanup	Ter info

Datum

30 januari 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/1925

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Waterkwaliteit, Ondergr en
Marien
Marien, Noordzee en Wadden

Aan

Minister

Bijlage(n)

6